

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. XXIV. Confeßio titularis facta in precibus, probat quidem factum & existentiam pensionis, sed non illius validatem: Quæ sit efficacia confeßionis factæ in precibus Principi oblatis. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

Tract. de Pensionib. Ecclesiast. Cap. XXIII. 61

- 16 Quinto notandum est circa ea, quæ superius diximus de solutione pensionis super duobus beneficiis impositæ in fauorem alicuius personæ, locum etiam habere si postea hæc duo beneficia conferantur diuersis personis: non enim tunc quodlibet beneficium tenebitur in solidum ad solutionem pensionis, sed dumtaxat pro rata fructuum & emolumentorum, quorum ratione soluenda est pensio. Quia non videtur hæc fuisse Summi Pontificis intentio, vt singula beneficia in solidum pensionis onere grauentur; sed quodlibet ad ratam fructuum: Et hic applicantur ea quæ *ibid.* diximus ex Abbat. in cap. *constitutis*, num. 8. de *Relig. domib.* & ita vt non sufficiat diuisio inter duo illa beneficia iuxta proportionem Arithmeticam, videlicet vt quodlibet teneatur pro dimidia; sed iuxta Geometricam, nempe pro rata fructuum & emolumentorum vtriusque beneficii: Gomef. in *Compend. vtriusque Signatur.* num. 87. *Versic. est & alius casus*: cum aliis quos citat & sequitur Barbof. in tract. de *vnivers. Iur. Eccles.* lib. 3. cap. 11. num. 73. *versic. Hinc licet.*

- 18 Neque hoc contrariatur iis, quæ superius dicta sunt ex Seraphino *decis.* 1429. quod scilicet facta dismembratione beneficiorum Pensionarius habet electionem agendi aduersus possessorem sibi beneuolum: Quia hac in re duæ considerationes sunt adhibendæ. Prior est, quod debet distinguere vtrum dismembratio fiat fructuum, aut titularum: quando enim sola fructuum sit dismembratio, agit Pensionarius contra antiquum debitorem, & beneficii possessorem, si & quatenus illius beneficii restantes sufficiant; alioquin agit etiam contra fructus dismembratos, quia talis dismembratio non potuit fieri cum præiudicio Tertiij, nempe ipsius Pensionarij:
- 20 Si verò fiat dismembratio etiam titularum, & tunc Pensionarius agere non potest contra quemlibet in solidum, sed debet prius liquidari pro qua rata quilibet teneatur, ex notatis per Abbat. & Innocent.

in dicto cap. *Constitutus*, de *Religios.* Domib. Paris. de *resignat.* lib. 6. *quest.* 2. num. 64. Campanil. in *diuers. Iur. Canon. Rubr.* 1. cap. 13. num. 287. asserens se ita in contradictorio iudicio in causa propria obtinuisse, vt pro beneficio quod per vnum possidebatur, sed tamen duobus conferri poterat, ipse qui vnus erat ex duobus possessoribus, non potuisset conueniri nisi pro medietate pensionis, quia supponendum est in illo casu vtriusque beneficii redditus fuisse æquales. Et ad hoc faciunt tradita per Marefcot. superius allegatum, Salgad. & alios, dum volunt, pensionem super pluribus beneficiis imposita, non concedi executionem pro pensione, donec liquidatum fuerit pro qua rata quis teneatur. *Decisio* autem Seraphini, loquitur dumtaxat de dismembratione fructuum, & non tituli; vt patet ex illius lectione. Et licet dicat electionem dari Pensionario, vt contra quem voluerit ex possessoribus agat; intelligi debet quando pensio est imposita super duobus beneficiis in solidum: de dismembratione autem titularum *ibi* non agitur, sed tantum de dismembratione fructuum: sed etiam si supponeremus in dicta *decis.* 1429. tractari de dismembratione etiam titularum, illa procederet quando Papa à principio reseruasset pensionem in solidum super vtroque beneficio: si enim hoc non exprimat, censetur in dubio pensio super pluribus beneficiis imposita pro rata: vt explicat Lotter. de *re benefic.* lib. 1. *quest.* 38. num. 20. & 21.

Vltimo notandum est, quod si duæ pensiones diuersis personis super eodem beneficio, inuicem per consequens contrariæ, sub eadem Data concessæ fuerint; cum sint inuicem incompatibiles, neutra valebit; & actore suam intentionem clare non probante, reus, & beneficii possessor absoluendus erit, vt in terminis pensionis *decisum* refert Verall. *decis.* 236. part. 3. asserens *decisionem* illam in quadam *Larinenfi pensionis*, fuisse postea confirmatam.

CAPVT. XXIV.

ARGVMENTVM.

CONFESSIO Titularis facta in precibus probat quidem factum & existentiam pensionis, sed non eius validitatem: & quæ sit efficacia confessionis factæ in precibus Principi oblatis. Quid si confessio fuerit dubitativè seu conditionaliter facta; aut Titularis alleget rescriptum sine eius mandato fuisse obtentum; aut confessio facta fuerit aliter quàm in rescripto; vtrum confessio ab vtraque parte facta probeat valorem ad effectum validitatis pensionis, & an in præiudicium Tertiij.

SVMMARIVM.

- 1 Narrans pensionem in rescripto vtrum possit postea agere ad illius nullitatem.
- 2 Qui narrat pensionem, videtur fateri illam esse validam.
- 3 Sed contra, numeris sequentibus.
- 3 Qui factum narrat, non ideo illius validitatem confitetur, & num. 15.
- 4 Confessio non præiudicat in iis quæ in iure confitentur, & num. 17.
- 5 Error confessionis semper opponi potest per Titularē.
- 6 Reiciitur sententia Addentis ad Greg. *decis.* 57. n. 17.
- 7 Confessio in precibus probat, etiam si rescriptum fuerit declaratum nullum.

Sanleger. de Pensionib.

Vel si contra rescriptum fuerit iudicatum, num. 8.

Et præiudicat etiam absenti, num. 9.

Et minori, num. 10.

Et illa confessio amplius reuocari nequit, num. 11.

Etiam si rescriptum fuerit productum in partibus fauorabilibus dumtaxat, num. 12.

- 13 Narrans in patronatu non potest illud impugnare, quamvis in clausulis de eo dubitativè mentionem fecerit.

- 14 Quando rescriptum exigit impensam, presumitur obvenum de mandato partis.

- 16 Confessio in precibus facta circa pensionem, non probat nisi quoad ea quæ ad rescriptum sunt necessaria.

- 18 Decisiones allegatæ per Addentes ad *decis.* Gregor. 57. fuerunt cum magna cognitione causæ reuocatæ.

62 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

- 19 *Confessio actus gesti non infert confessionem quod actus fuerit gestus civiliter, vel naturaliter.*
- 20 *Confessiones aliter quam in precibus Pontifici oblatas factae, non praediciant, dum agitur de praedicio Ecclesiae in iudicio petitorio pensionis.*
- 21 *Verum confessio ab utraque parte facta praediciat, si utraque Pars preces porrexerit.*
- 22 *Confessio valoris in rescripto pensionis per modum negatiuum non nocet.*
- 23 *Confessio per ascensum, & sic affirmatiue ab utraque Parte facta, probat.*
- 24 *Confessio inter Partes super valore fructuum beneficii, super quo pensio est imposita, non praediciat Tertio.*

- 1 **A** LIA proponitur quaestio. Titularis in supplicatione impetrationis beneficii expressam fecerat mentionem pensionis impositae super beneficio per eum impetrato. Quaeritur fuit utrum ex tali expressione ita sufficienter videatur approbasse validitatem pensionis impositae super illo beneficio ad fauorem Tertij, ut non possit postea illam impugnare, seu ex defectu intentionis Summi Pontificis concedentis, seu ex mala Partis expressione & falsa Narratiua, aut aliis remediis? Et videbatur dicendum, quod per talem Narratiuam Titularis ita pensionem approbauerit, ut illam postea impugnare non potuerit; prout fuit decissum in Rota coram Andrea *decis. 57. num. 3. versio. quae omnia*: Merlin. *decis. 211. num. 1.*
- 3 Contrarium tamen verius esse, eadem Rota iudicauit: quia qui factum confitetur, non propterea censetur facti qualitates confiteri: Rot. *decis. 56. in fine, part. 1. diuers. 1.* nec potuit praediciare confessio facta circa ea quae iuris sunt: Rot. *decis. 761. n. 17. part. 3. recentior. 1.* & erronea confessio non praediciat contenti: *l. si per diuisionem. Cod. de iur. & fact. ignor. l. non probatur. ff. de confess.* ergo posito quod ex illa assertionem resuleret non solum confessio facti, sed etiam qualitas, adhuc tamen audiendus esset Titularis, si veller docere de errore talis confessionis: & ita fuit resolutum apud Merlin. *decis. 343. 1.* Ideo non est admittenda opinio Beltrami ad Greg. *decis. 57. num. 17.*
- 7 Vnde non obstat, quod confessio facta in precibus praediciat contenti, *l. cum precum, & ibi Bald. & Salicet. C. de liber. causa, Mascard. de probat. conclus. 368. num. 1.* quod procedit etiam si rescriptum fuisset declaratum nullum, vel subreptitium: nam eo non obstante, confessio illa probat contra contentem: Crauet. *conf. 201. num. 5. & 6. 1.* Immo & locum habet, quamuis contra tale rescriptum fuisset iudicatum: Gratian. *discept. 789. num. 2. 1.* illa siquidem confessio in precibus Principi oblatas facta, praediciat etiam absenti: Menoch. *conf. 745. n. 22. 1.*
- 10 1. etiam si facta fuerit a minore qui in beneficalibus habetur pro maiore: *cap. si annuum, de iudic. in 6. 1.* ita ut talis confessio amplius reuocari non possit: idem
- 12 Gratian. *discept. 734. num. 45. 1.* etiam si rescriptum fuisset productum in partibus dumtaxat producenti fauorabilibus, Gratian. *discept. 654. num. 12. 1.*
- 13 Et in effectu in fortioribus terminis fuit decissum, quod cum quidam in precibus narrasset, beneficium esse de iure patronatus, & postea in clausulis dixisset, *Et quatenus de iure patronatus existat, videlicet laicorum, pro medietate, alias in totum*, quod impetrans non poterat in dubium reuocare iure patronatus quod confessus fuerat, quia sequens clausula fuerat adiecta ad hoc ut derogatio iure patronatus subsisteret, & per eam non fuerat recessum a confessione

praecedenti; ut fuit decissum apud Puteum *decis. 316. lib. 2. 1.*

Neque potest impetrans se excusare, dicendo quod impetratio facta fuit sine eius mandato: quia dum agitur de rescripto, in quo necessarii requiruntur impensa, praesumitur impetratum de mandato illius qui in illo interesse habet: Bart. *in l. cum seruis, ff. de verbor. obligat. & in l. fin. de aliment. pupill. praest. & ita de expensa decem ducatorum tenuit Rota apud Verall. *decis. 190. num. 4. part. 1. 1.**

Quia supradicta procedunt quando quis confitetur factum cum suis qualitatibus, cum ex confessione facti non resultat confessio validitatis illius, iuxta praedictam *decis. 56. n. 6. p. 1. diuers. 1.* neque confessio in precibus facta, probat, nisi quoad ea quae ad illum actum sunt necessaria, & non ulterius: ut post Crauet. *conf. 199. n. 12. vers. secundo Respondeo*: & alios probat Mascard. *d. conclus. 1368. n. 24. 1.* multo magis quando illa confessio consistit circa ea quae sunt iuris, quia illa nullo modo praediciat, si probetur ius esse in contrarium: *l. confessionibus, 14. ff. de interrogat. actioib. Surd. decis. 140. num. 5. & consil. 5. n. 42. Fatinac. quast. 81. num. 63. cum aliis allegatis per Cyriac. controneris. 157. num. 20. 1.*

Et propterea cum similis quaestio fuisset proposita in quadam causa Auerfana pensionis, & decisa contra eum, qui in rescripto factum, non autem facti qualitatem narrauerat, postea Causa in Rota reposita, fuit recessum ab illa prima decisione; & decissum, impetrantem licet fateatur pensionem, non tamen ideo ferri illam esse validam, & legitime impositam.

Et facit à simili, quod si actus potuit fieri civiliter, & naturaliter, confessio quidem actum probat; sed qualitas illa, utrum civiliter, vel naturaliter factus fuerit, non resultat ex illa simplici confessione: ad quod allegatur Bald. *consil. 269. in fine vers. alia quaestio, lib. 1. Alexand. conf. 179. num. 4. lib. 2. Bald. consil. 270. num. 11. & 12. vers. dicit aliquis. 1.*

Et praeterea notandum est, quod multo minus nocebit confessio Titulari, si extra rescriptum, & in conuentione particulari acceptauerit reductionem pensionis. Ratio diuersitatis est, quia quando porrigitur rescriptum Papae, cuius auctoritas interuenit; Pensionarius nihil tenetur iustificare in possessorio; secus est in concordia, seu acceptatione reductionis in qua non interuenit auctoritas Summi Pontificis: quia Titularis non potuit praediciare Ecclesiae per suum consensum: & ideo semper onus iustificandi in petitorio, non obstante illa confessione, spectat ad Pensionarium: ita decedit Rota Coram Coccino in *Melitenensi pensionis 7. Iunij 1630. apud Post. de manut. decis. 278. num. 5. 1.* in qua omnia in hoc Capite resoluta comprobantur.

Supradicta procedunt quando confessio facta fuit in precibus ab vno Oratore porrectis: sed dubitatur quid statuendum sit, quando preces pro parte vtriusque, nempe Rectoris, nec non Pensionarij porrectae fuerunt, utrum hoc casu confessio partium probet valorem beneficii? In hac quaestione distinctio adhibenda est: 1. aut enim confessio valoris facta fuit per modum negatiuum, videlicet per non excessum, his verbis; *cuius fructus 200. ducatorum valorem annuum non excedunt*: & hoc casu probatio valoris non resultat, etiam si expressio ab utraque Parte facta fuisset, ex decisis apud Seraphin. *decis. 1017. n. 5. 1.* Si vero per modum affirmatiuum, probat inter ipsas Partes: Rota in *Aretina pensionis 28. Iunij 1610. coram Millino, apud Marches. de commiss. appell. in caus. pensionis, part. 1. §. 1. n. 39. fol. 544. 1.*

Sed quomodoconque facta fuerit confessio inter ipsas

Tract. de Pensionib. Ecclesiast. Cap. XXV. 63

ipsas Partes, non præiudicat Tertio, veluti successor; etiam si confessio facta fuisset in duabus diuersis supplicationibus: probat enim inter Partes ipsas, non quoad Tertium; multoque magis inter

Partes probat, si in eadem supplicatione simultanea expressio facta fuerit; Rota in *Firmana pensionis earam Blanchetto* apud Marches. loco citato, part. 1. §. 1. decis. seu num. 66.

C A P V T XXV.

A R G V M E N T V M.

TRVM consensus Patroni laici sit necessarius ad validitatem pensionis super beneficio impositæ, siue agatur de patronatu quæsito ex fundatione, aut dotatione, siue ex priuilegio. Et quid hac in re seruetur in Gallia. In retentione beneficij patronati promotis ad Episcopatum concessa per Summum Pontificem, Patroni Laici consensum in Gallia non requiri. Variæ sententiæ Doctorum Galliæ super hac quæstione referuntur: & concluditur Patroni consensum requiri, si sit laicus, nisi ius præsentandi ad alium quàm ad Patronum spectet. Quibus modis Patroni consensus in pensione interuenire possit? Quid dicendum de prouisionibus in Legatione factis, tam ex stylo Galliæ, quàm de iure, & ex facultatibus Legationis? Vtrum Tutoris consensus, vel usufructuarij sufficiat? Et quibus remediis Patronus laicus hac in re sibi prouidere possit? Agitur etiam de pensione super beneficiis Regiæ nominationis, vel collationis.

S V M M A R I V M.

- 1 Pensio imponi potest super beneficiis patronatis absque consensu Patroni laici.
- 2 Sed tamen in precibus debet fieri expressio iurispatronatus laicalis.
- 3 Papa difficiliter approbat pensiones sine consensu Patroni laici reseruatas.
- 4 Patronus in casu inopia debet ali ex fructibus beneficij existentis de illius iurispatronatus.
- 5 Quando alicui competit iurispatronatus ex priuilegio, non est necessarium de eo fieri mentionem in impositione pensionis.
- 6 In Gallia tamen non fit distinctio inter iurispatronatus competens ex dotatione, vel fundatione, & illud quod competit ex priuilegio.
- 7 Sub beneficiis distinetur etur; ut ex eo pensio erigatur in nouum titulum beneficij, requiritur consensus Patroni laici.
- 8 Si pensio esset nimis onerosa Ecclesiæ, Patronus laicus petere potest illius reductionem.
- 9 In beneficiis Galliæ, pensionem sine consensu Patroni laici imponi posse, quidam existimant.
- 10 Si Papa concedat prouiso ad Episcopatum, ut pensiones quas obtinet retinere possit, non est ad hoc necessarius Patroni laici consensus.
- 11 Quæ sit differentia inter retentionem pensionis, & illius impositionem.
- 12 Non eadem est ratio consensus adhibendi per Patronum laicum in permutatione, & in pensionis reservatione.
- 13 Explicatur sensus Rebuffi, circa consensum Patroni in pensionibus beneficiorum Galliæ.
- 14 Indistinctè pensionem super beneficiis Regiæ nominationis, aut alijs patronatis, sine consensu Patroni imponi non posse, fuit indicatum.
- 15 Quibus modis Patroni laici consensus in impositione pensionis super beneficio adhiberi possit.
- 16 Post consensum pensioni præstitum Patronus variare non potest.
- 17 Consensus Patroni requiritur in Gallia, etiam si pensio fuisset imposita causa litis dirimendæ.
- 18 In impositione pensionis à parè procedunt consensus Regis, & consensus Patroni laici.

Sanleger. de Pensionib.

- 19 In beneficiis iurispatronatus Ecclesiastici; siue Papa potest in totum ei derogare, ita & pensionem sine Patroni consensu imponere.
- 20 Legatus Auentionensis, aut Vicelegatus derogant iuri patronatus Ecclesiastico in totum; multoque magis pensiones sine consensu Patroni Ecclesiastici imponunt: sed non idem seruari debet in Galliæ Laicali.
- 21 Quid verò extra Galliam, num. 30.
- 21 Tutor pupilli Patroni vtrum consensum prestare possit in Galliæ impositioni pensionis super beneficio patronato.
- 22 Vtrum consensus usufructuarij super impositione pensionis præiudicet proprietario, in Galliæ discipatur.
- 23 Ius patronatus Clericale quod dicatur in hac materia consensus impositioni pensionis.
- 24 Ius præsentandi potest esse apud vnum, & iurispatronatus apud alium.
- 25 Quando ius præsentandi pertinet ad solos Clericos, potest Papa sine consensu Patroni pensionem imponere, quantum iurispatronatus sit Laicale.
- 26 Quæ sit differentia inter consensum pensioni adhibendum per usufructuarium, & per eum qui habet ius præsentandi.
- 27 Potestas Regis maior est autoritate Patronorum Laicorum quando agitur de beneficiis Regiæ nominationis.
- 28 Quæ sit differentia inter beneficia Regiæ nominationis, & Regiæ collationis.
- 29 In beneficiis Hispaniæ non datur pensio super beneficiis Regiæ nominationis, sine consensu Regis, quomodo tunc fiant expeditiones.
- 30 Legatus vtrum possit imponere pensionem sine consensu Patroni Laici? duo casus distinguuntur: primus est, post semel factam collationem; secundus tempore collationis.
- 31 Quando consensus Patroni requiritur super re ipsa prouisionis cum reservatione pensionis, intelligitur de consensu in prouisione, non autem de consensu in pensione.
- 32 In quo consistat præiudicium Patroni, quando beneficium grauatur pensione.
- 33 Quomodo sibi consulere possit Patronus, ne pensio super